



STORTINGET

Innst. 189 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:83 S (2024–2025)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Gro-Anita Mykjåland om å fase ut elavgiften

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet ble følgende forslag fremmet:

«Stortinget ber regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2026 fortsette utfasing av avgift på elektrisk kraft (elavgiften).»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens behandling

Dokumentet ble 17. februar 2025 oversendt Finansdepartementet til uttalelse. Finansminister Jens Stoltenbergs uttalelse til komiteen om forslaget i brev av 3. mars 2025 er vedlagt innstillingen.

Komiteen har under sakens behandling mottatt ett skriftlig innspill, som er tilgjengelig på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eigil Knutsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Bjørnar Skjæran, Maria Aasen-Svensrud og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Emilie Mehl, Ole André Myhrvold og Geir Pollestad, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Sigrid Zurbuchen Heiberg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til brev fra finansminister Jens Stoltenberg av 3. mars 2025, hvor det redegjøres for avgift på elektrisk kraft (elavgiften).

Komiteen viser til at elavgiften skal betales på elektrisk kraft som leveres i Norge, enten den er produsert innenlands eller innført. Komiteen viser til at avgiften først og fremst er en fiskal avgift som skal skaffe staten inntekter, men avgiften kan også bidra til å redusere energiforbruket. Særavgiftsutvalget (NOU 2007:8) omtaler elavgiften for husholdningene som «klart regressiv», altså at den prosentvis belaster fattige mer enn rike.

Komiteen viser til at den alminnelige satsen i elavgiften i 2025 i perioden januar til og med mars er 9,79 øre per kWh, og i perioden april til og med desember 16,93 øre per kWh. Kraftintensive industriprosesser er fritatt for avgift. I tillegg er elektrisk kraft som leveres blant annet til veksthusnæringen, tog, bane og trikk, fri-

tatt for avgift. Husholdninger og offentlig forvaltning i tiltakssonen er også fritatt for avgift. Øvrig industri, bergverksdrift, landanlegg for petroleumsvirksomheten, produksjon av fjernvarme, skip i næring mv. betaler avgift med redusert sats for elektrisk kraft til selve produksjonsprosessen. All næringsvirksomhet i tiltakssonen betaler avgift med redusert sats. Den reduserte satsen er 0,6 øre per kWh i 2025 og skal gjenspeile minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Inntektene fra elavgift var i 2024 på om lag 9,7 mrd. kroner og er i statsbudsjettet for 2025 anslått til 10,8 mrd. kroner.

Komiteen viser videre til at for budsjettåret 2022 ble den alminnelige satsen redusert med 1,5 øre per kWh ut over prisjustering. I tillegg innførte regjeringen en todeling av avgiften, hvor avgiften ble ytterligere redusert med 6,5 øre ut over prisjustering i vintermånedene januar til og med mars. I påfølgende år har elavgiften blitt reelt videreført. For en husstand med et årlig forbruk på 15 000 kWh vil elavgift utgjøre om lag 2 200 kroner i 2025.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Rødt, viser til at fastsetting av elavgiften er et spørsmål som må avklares i forbindelse med budsjettbehandlingen i Stortinget, på lik linje med andre skatter og avgifter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener folk skal ha trygghet og forutsigbarhet for sine strømutgifter. Regjeringen sendte mandag 10. mars 2025 ut et forslag om Norgespris på høring, hvor husholdningene vil få et tilbud om strøm til en fast pris på 40 øre per kWh ekskl. mva.

Den foreslåtte Norgesprisen skal gjelde for både boliger og fritidsboliger, og justeres årlig fra 1. januar 2027. Ordningen er frivillig, og strømstøtten for spotprisavtaler vil bestå som alternativ for de som ikke ønsker fastpris.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen gjennom flere grep har sørget for at også små og mellomstore bedrifter nå kan tegne gode fastpriskontrakter på strøm, som gir forutsigbarhet og trygghet i en tid med mer volatile strømpriser. En rekke bedrifter har også fått støtte til energisparing de senere årene.

Disse medlemmer viser også til at utvekslingskapasiteten med utlandet påvirker strømmarkedet i Norge, og at Arbeiderpartiet ikke åpner opp for flere utenlandskabler i neste stortingsperiode.

Gode strømavtaler for husholdninger og bedrifter, støtte til energisparing, mer nett- og kraftutbygging kombinert med god regulering av kraftmarkedet vil bidra til å skape større trygghet og forutsigbarhet for strømutfordringer fremover.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres forslag om tryggpris, der strømstøtten videreføres

som i dag, men at strømselskapene pålegges å tilby en fastpris på strøm på kommersielle vilkår. Folk skal selv kunne velge om man ønsker en slik avtale, og hvor mye av strømforbruket de vil binde prisen på. Prissikring for bedrifter utvides, og avtalene gjøres mer fleksible. Videre foreslås det at staten deler ut et folkeutbytte i år der strømprisen er høyere enn normalt. I slike år vil staten ha ekstraordinære overskudd fra salg av strøm, og det er rimelig å tilbakeføre fra dette overskuddet til folk i de områdene der strømprisene har vært unormalt høy. Det vil også bidra til en utjevning av strømkostnadene mellom prisområdene. I tillegg vil disse medlemmer bruke overskudd fra kabler til å kutte nettleien for folk og bedrifter på Sørvestlandet (NO2), der prissmitten har vært størst, samtidig som nettleiekuttet forsterkes ved å omprioritere regjeringens forslag til momskutt på nettleie til lavere elavgift i nettleien. Disse medlemmer mener en slik ordning i større grad vil ivareta mekanismene i strømmarkedet sammenlignet med regjeringens forslag. Kombinert med økt satsing på energisparing vil dette være et viktig bidrag til å gjøre strømregningen mer overkommelig og forutsigbar for folk og bedrifter.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet har fremmet en rekke representantforslag for å motvirke de grunnleggende svakhetene i selve strømsystemet. Ut over dette mener disse medlemmer at det er behov for avbøtende tiltak ut over strømstøtteordningen som ble etablert av Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen for å kunne dempe effekten av høye og ustabile strømpriser vi har i dag.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet i regjering prioriterte å få ned elavgiften, både gjennom generell reduksjon i den alminnelige satsen og gjennom at det ble differensiert mellom sommer og vinter med en todeling av avgiften. Disse medlemmer mener det er rom for og bør være et mål om å trappe ned ytterligere og etter hvert fase ut denne. Dette vil føre til betydelige besparelser for husholdninger, hytter og fritidshus, samt for jordbruk, havbruk, tjenesteytende næringer og for offentlig sektor.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderparti-regjeringen, som svar på utfordringene med ustabile og høye strømpriser, har lansert en såkalt Norgespris. Disse medlemmer påpeker at ordningen ble lansert som en fastpris, men at den senere har vist seg bare å være en ny midlertidig strømstøtteordning, som kun vil gjelde forbruk opp til en viss terskelverdi. For mange forbrukere kan ordningen være mindre gunstig enn den eksisterende strømstøtteordningen. En annen svakhet ved ordningen er at den ikke inkluderer næringslivet eller frivilligheten.

På en liknende måte som med Norgespris har Høyre lansert sin «tryggpris», med mulighet for fastpris som et hovedelement. I likhet med Arbeiderpartiets løsning

synes denne ordningen å ha en rekke hull og forbehold. Disse medlemmer påpeker at Senterpartiet ønsker reell trygghet for folk og næringsliv om lave og stabile strømpriser, og at hverken Arbeiderpartiet eller Høyre har foreslått tiltak som sikrer dette.

Disse medlemmer mener det er uheldig at man i stedet for å ta strukturelle grep på systemnivå, bare foreslår å kompensere for et dysfunksjonelt strømmarked. Disse medlemmer viser til at Senterpartiets tiltak, som for eksempel struping av strømeksport ved høye strømpriser, reforhandling av utenlandskabler, utmelding fra ACER med videre. Det er systemtiltak som vil kunne gi lave og stabile strømpriser på lengre sikt. Disse medlemmer mener at en videre utfasing av elavgiften vil være et godt avbøtende tiltak for høye strømregninger, både for privatpersoner og organisasjoner, men også et av få tiltak som også vil kunne redusere strømregningen for bedrifter, og som ikke utfordrer EØS-avtalen rettslig.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2026 fortsette utfasing av avgift på elektrisk kraft (elavgiften).»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet anerkjenner at strømprisen de seneste årene har blitt en stor belastning både for privatpersoner og næringsliv. Derfor har Fremskrittspartiet foreslått en strømstøtte som gir full dekning ved pris over 50 øre kWh ekskl. mva. Videre har Fremskrittspartiet bedt regjeringen om å se på muligheten for å reforhandle avtalene om kraftutveksling.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2025 komme tilbake til Stortinget med forslag til utfasing av avgift på elektrisk kraft (elavgiften) og andre forbruksrelaterte avgifter på strøm.»

Komiteens medlem fra Rødt mener det haster å sikre tiltak som reduserer strømregningen for folk og bedrifter. Dette medlem viser til Rødts modell for makspris på strøm. Rødts modell innebærer en makspris på 35 øre/kWh for innenlands forbruk før moms. Rødt foreslår å redusere moms på både strøm og nett-

leie fra 25 pst. til 15 pst. og endre innretningen på både nettleien og elavgiften slik at strømsparing og energieffektivisering premieres, mens luksusforbruk skal bli dyrere. Elavgiften må reduseres, og bør reduseres ekstra mye om vinteren.

Dette medlem mener det bør settes en «luksustakst» på elavgiften for de som bruker mer enn dobbelt så mye som gjennomsnittlig forbruk for sin bolig- eller næringstype. Dette medlem viser til at Rødt vil fremme egne forslag til endringer i elavgiften, og andre tiltak for lavere strømregning til folk og næringsliv, i eget representantforslag.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2026 fortsette utfasing av avgift på elektrisk kraft (elavgiften).

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2025 komme tilbake til Stortinget med forslag til utfasing av avgift på elektrisk kraft (elavgiften) og andre forbruksrelaterte avgifter på strøm.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:83 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Gro-Anita Mykjåland om å fase ut elavgiften – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 25. mars 2025

Tuva Moflag
leder

Kjell Ingolf Ropstad
ordfører



Stortingets finanskomite
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/1049-

Dato
03. mars 2025

**Dokument 8:83 S (2024-2025) Representantforslag fra
stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og
Gro-Anita Mykjåland om å fase ut elavgiften**

Jeg viser til brev fra Stortingets finanskomite av 17. februar 2025 hvor det bes om min uttalelse til representantforslag 8:83 S (2024–2025) fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Gro-Anita Mykjåland.

Avgift på elektrisk kraft (elavgiften) er en avgift som skal betales på elektrisk kraft som leveres i Norge enten den er produsert innenlands eller innført. Avgiften er først og fremst en fiskal avgift som skal skaffe staten inntekter, men avgiften kan også bidra til å redusere energiforbruket. I 2025 er den alminnelige satsen i elavgiften i perioden januar til og med mars 9,79 øre per kWh, og i perioden april til og med desember 16,93 øre per kWh.

Kraftintensive industriprosesser er fritatt for avgift. I tillegg er elektrisk kraft som leveres blant annet til veksthusnæringen, tog, bane og trikk, fritatt for avgift. Husholdninger og offentlig forvaltning i tiltakssonen er også fritatt for avgift. Øvrig industri, bergverksdrift, landanlegg for petroleumsvirksomheten, produksjon av fjernvarme, skip i næring mv. betaler avgift med redusert sats for elektrisk kraft til selve produksjonsprosessen. All næringsvirksomhet i tiltakssonen betaler avgift med redusert sats. Den reduserte satsen er 0,6 øre per kWh i 2025 og skal gjenspeile minstesatsen i EUs energiskattedirektiv.

Inntektene fra elavgift var i 2024 på om lag 9,7 mrd. kroner og er i statsbudsjettet for 2025 anslått til 10,8 mrd. kroner.

For budsjettåret 2022 ble den alminnelige satsen redusert med 1,5 øre per kWh utover prisjustering. I tillegg innførte regjeringen en todeling av avgiften, hvor avgiften ble ytterligere redusert med 6,5 øre utover prisjustering i vintermånedene januar til og med mars. I påfølgende år har elavgiften blitt reelt videreført. For en husstand med et årlig forbruk på 15 000 kWh, vil elavgift utgjøre om lag 2200 kroner i 2025.

Regjeringen har innført en rekke midlertidige støtteordninger som hjelp til å håndtere høye strømpriser. Husholdninger er skjermet mot høye kraftpriser gjennom strømstøtteordningen, som i 2025 innebærer at staten dekker 90 pst. av prisen som overstiger 75 øre per kWh, ekskludert mva. Landbruks- og veksthusnæringen, samt frivillige organisasjoner har lignende strømstøtteordninger. Næringslivet har mulighet til å sikre seg mot de høyeste kraftprisene ved å inngå fastprisavtaler. Regjeringen har også lagt til rette for fastprisavtaler ved å innføre en unntaksregel i grunnrenteskatten på vann- og vindkraft.

I tillegg står det i Arbeiderparti-regjeringens politiske prioriteringer at det skal innføres «Norgespris» gjennom en statlig finansiert, fast strømpris for boliger og fritidseiendommer og merverdiavgiften på nettleien skal reduseres.

Eventuelle endringer i elavgiften må utredes og vurderes i forbindelse med de årlige budsjetttrundene.

Med hilsen

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Jens Stoltenberg', with a horizontal line underneath.

Jens Stoltenberg

